

Lars-Erik Borge

06.10.16

SNEVERSYNTE SOSIALØKONOMER?

I tirsdagens DN kritiserer klimaminister Vidar Helgesen økonomifaget for «snever sosialøkonomisk Blindern-tankegang». Bakgrunnen er at økonomer anbefaler å avgiftsbelegge miljøskadelig aktivitet i tråd med prinsippet om at forurensere skal betale. Skepsisen til miljøavgifter deles av næringslivet og fagbevegelsen som heller vil ha subsidier og fondsordninger. Miljøbevegelsen er også glad i grønne subsidier som kan begrense klimagassutslippene, men som har andre negative miljøkonsekvenser. Økonomer oppfattes som festbremsere i dette selskapet når vi påpeker at det er bedre å angripe miljøproblemene direkte og spare skattebetalerne for utgifter til lite effektive miljøtiltak.

Det er fristende å rette skytset tilbake mot kritikerne: Hvorfor skal noen sektorer ha redusert sats eller fritak for CO₂-avgift når det innebærer at billige tiltak i disse sektorene ikke blir gjennomført, mens tiltak med langt høyere kostnader blir gjennomført i andre sektorer? Hvorfor skal den minst klimavennlige matproduksjonen ha den høyeste produksjonsstøtten? Hvorfor skal elbiler og biodiesel være fritatt for veibruksavgift når transporten gir opphav til kostnader i form av kø, lokal forurensning, ulykker mm?

Etter å ha presentert og diskutert rapporten til grønn skattekommisjon i ulike fora det siste året, har jeg gjort meg samme observasjon som Jens Stoltenberg med hensyn til det «miljøindustrielle komplekset» mellom NHO, LO og miljøbevegelsen. Jeg tror ikke det skyldes at vi begge er sosialøkonomer fra Blindern, men heller at observasjonen har en viss rot i virkeligheten.